

BISERIC'A si SCÓL'A.

Fóia bisericésca, scolastica, literara si economica.

Iese odata in septemana: DUMINEC'A.

PRETIULU ABONAMENTULUI.

Pentru Austro-Ungari'a:
Pe unu anu 5 fl.—cr., pe 1/2 anu 2 fl. 50 cr.
Pentru Romani'a si strainetate:
Pe unu anu 14 fr., pe jumetate anu 7 franci.

PRETIULU INSERTIUNILORU:

Pentru publicatiunile de trei ori ce contienu
cam 150 cuvinte 3 fl.; pana la 200 cuvinte 4 fl.;
si mai sus 5 fl v. a

Corespondentiele sè se adreseze Redactiune

„BISERIC'A si SCÓL'A.“

Èr banii de prenumeratiune la
TIPOGRAFI'A DIECESANA in ARAD.

Puterea de viétia a bisericeii.

O anecdota din poporu ne spune, ca odata a intratu unu boieriu mare in colib'a unui muncitoriu. Boieriulu, asia era elu invetiatu, cá in casele, in cari intrá, se afle lucruri scumpe si rînduieii bune. In cas'a muncitoriului inse in locu de acestea lu-afliá pre densulu langa vétra, facendu-si cev'a de mancare, ér imprejurulu lui o multime de prunci desculti si desbracati, cari asceptau cu nerabdare se li-se dea fertur'a dela focu, se-si stempere fómee. Surprinsu de acésta scena boieriulu, intrebâ pre muncitoriu: „Bine bre, ce-i face tu cu atât'a sumedenia de pruncu, cum vei poté se-ii imbraci, se-ii grijesci, si se-ii cresci“? Muncitoriulu la acésta intrebare respunse zîmbindu: „Se vedi, boieriule, Mari'a t'a, sum omu mai multu betranu, decât teneru, si am auditu si eu multe imtemplâri din lume si din tíera; dar n'am auditu pana acum, ca omu viu si cu viétia se fi peritu vre odata de fómee; da Ddieu la toti, ca are de unde, si baietii asti'a, pre cari ii-vedi aici flamandi si desculti, fie-care cand a venitu pre lume, a venitu cu partea lui dela Ddieu pre pamentu. Eu multiemescu lui Ddieu, ca sum inca viu si cu viétia, si pana cand voiu fi viu, si voiu poté abate din mani, voiu grijí eu de densií; cand o vrea Ddieu, se nu mai potú grijí eu, le va portá Ddieu de grije. De un'a inse sum cu cea mai mare multiemita catra Dumnedieu, si anume, ca sum viu si sanatosu si potú lucrá, ér pruncii mi-sunt sanatosi cá petrile.“

Este carasteristica intieptiunea, depusa de filosofi'a practica a poporului romanu in cuvintele muncitoriului din acésta poveste. Si situatiunea nòstra in biserica seamana fòrte multu cu situatiunea, in care se gasea acestu sermanu muncitoriu. Densulu era unu omu seracu, dar cu prunci multi; ér noi suntemu o biserica seraca si cu unu leghionu de trebuintie.

Dar muncitoriulu nu s'a plansu, cand boieriulu l'a intrebatu de greutátile vietii; ci tocma din contra a zîmbitu.

Pentru ce?

De buna seama pentru ca sciá elu bine, ca ori se va plange, ori nu se va plange, totu nu este nimenea in lume, carele se-lu ajute. Dar este viu, si Ddieu i-pórtá lui, si le va portá de grije si prunci-loru lui, si inca omu viu si cu viétia iu acésta lume, n'a peritu de fómee.

A zêmbitu muncitoriulu, cand a respunsu boieriului; si in zîmbetulu lui si-a esprimatu bucuri'a ca traiesce, si ca cu tóte greutátile si-scie se-si pórté lupt'a pentru viétia si esistintia.

Si tocma in acestu zîmbetu se reflectéza puterea si capacitatea de viétia, modulu do traiu alu omului necajitu.

Noi in biserica adese ori ne plangemu, ca lucrurile nu ne mergu bine. Si vom fi avendu multe motive, cá se ne plangem.

Dar filosofi'a practica a poporului romanu ne spune, ca nu facem bine, cand ne plangemu, pentru ca muncitoriulu din poveste n'a plansu, ci a zîmbit in faci'a multeloru sale necazuri.

Dá, adevéru este, ca avem multe necazuri, si trecemu prin multe greutáti in lupt'a nòstra pentru esistintia. Dar in acelasi timpú avemu unu lucru, care ne este scumpu, nepretiuítu de scumpu, si anume: ca dupa unu trecutú din cele mai vifórose suntem aici, trâim, suntem vii si cu viétia cá biserica si cá natiune; si vorbindu cu muncitoriulu din poveste vom fi avendu si noi dela Ddieu partea si missiunea nòstra istorica cá biserica nationala in concertulu celoralte biserici si popóre crestine din acésta lume.

Ne bucurâm, si multiemimu lui Dumnedieu de acésta viétia si de missiunea nòstra; ér acésta bucuria si acésta multiemita constitue astadi puterea de viétia a bisericeii si poporului romanu din aceste párti.

In sangele neamului romanescu a innasprítu si otielitu trecutulu nostru acelu sentiu puternicu, ca nu potú vení, si nu ne potemu nici inchipúí timpuri gerele prin cari se nu potém trece, si se nu

potemu iesi biruitori, pentru ca „ap'a trece, dar petrile remanu.“

Si cei prtrudieci de ani din urma din vieti'a nostra bisericesca-nationala ne sunt o doveda viia, ca scim, ca putem, si ca suntem capaci de progresu. Se asemenam starea bisericeii noastre de astadi din archidiecees'a transilvana si din eparchiele Aradu si Caransebesiu cu starea de inainte de 1848 si vom afla o diferintia colosala, unu progresu necontestabilu atat pre terenulu bisericescu, cat si pre celu scolariu si economicu, atat in centrele eparchie-loru, cat si in afara, in multe parti;

Ne intrebam acum, de unde, si cum s'a facutu ceea ce s'a facut. Au dora cu plansori, cu plangeri, seau cu vorbe?

Nu, ci cu sistem'a omului muncitoriu din poveste. A voitu Ddieu, ca biserica se aiba o seama de omeni, cari portandu in inimile loru mandri'a de vieti'a si esistinti'a bisericeii se-se dedice lucrului si omeniei intru ajungerea scopuriloru celoru mari, ce le urmarim prin acesta dumnedieesca institutiune.

Constatam, si va constatá la timpulu seu istori'a cu tota putorea ei, ca in betranii nostri, cari au lucratu in biserica in decursulu celoru 40 de ani din urma a fostu multa putere de vieti'a, pentru ca puternica a fostu intrensii credinti'a in trainici'a bisericeii si poporului romanescu.

Si constatandu acest'a ne intrebamu, ca trebuie se ne intrebamu, cum stam noi generatiunea mai noua in punctulu acest'a?

Betranii au crescutu prin scole, indurandu fome si lipse, cum au potutu, si cum a datu Ddieu. Noi cei din generatiunea mai noua suntem crescuti in o lume multa mai buna, cu stipendie si ajutorie din fonduri adunate si chivernisite de acei betrani, cari pre vremea loru au traitu la scola, cum au potutu.

Pote ca vom fi gresindu, si se dea Dumnedieu, ca gresiti se fimu in parerea noastra, cand dicemu, ca in noi se semte, ba se semte binisioru o mica diferintia in punctulu de care vorbim. Asia ni se pare noue, ca noi cei mai teneri ne plangemu, cartimu mai multu, si lucrám mai putienu, decat ar trebui.

Dar nu se plange nimenea, pentru ca dora i-ar merge bine, ci de buna seama se plange, pentru ca i-merge reu. Apoi succesele uriasie obtienute de neamurile din apusulu Europei, pe unde amu umblatu la scola, si greu'a stare a noastra ne face si mai cartitori.

Forte bine, dar daca cinev'a se plange, este o doveda, ca are pretensiuni, caror'a nu le pote satisface.

Pentru ce?

Pentru ca inca din scola ne vom fi deprinsu dora a trai mai usioru, de cum au traitu betranii. Noi am avutu stipendie, dar betranii n'au avutu. Si betranii, cand au intratu in vieti'a, n'au uitatu, ca n'au potutu se uite, cine au fostu, si unde au ajunsu. Noi cei teneri, pote ca uitam din cand in cand de ceea ce

am fostu, si de unde amu pornitu. Si uitand de acest'a cand ne judecam pre noi, si judecam afacerile nostre publice nationale scapatamu usioru din ceea ce numim dreptate. Suntem forte adese ori din caus'a acestei sminte nedrepti.

Nu vom dice nimic'a nou, daca vom aminti, ca si astadi se mai arunca din candu in candu cate o sageta in betranii nostri, cari conducu afacerile nostre publice.

Pentru ce?

Du buna seama va fi avendu si acest'a motivulu si motivele sale, destul de cunoscute. Sunt ore aceste motive si indreptatite pentru o societate, carea are a seversí o lucrare uriasia?

Noi credem, ca nu; si acesta credintia este basata chiar pre esperiinti'a celoru 40 de ani din urma din vieti'a noastra bisericesca-nationala.

Nu omenii, cari s'au plaus, si au cartit in trecut, ne-au creatu ceea ce avem bunu in situatiunea de astadi, ci acei barbati distinsi, cari intoem'a ca muncitoriulu din poveste au zumbit in faci'a necazuriloru, si cari inspirati de traditional'a credintia in trainici'a bisericeii si poporului romanu au lucrat cu demnitate si cu succesu, infruntandu necazurile si esind din tote situatiunile biruitori.

Ei bine, dar ori cum si ori din ce punctu de vedere vom judeca noi situatiunea de astadi din biserica si din scola, ea este astadi netagaduit mai buna, de cum era cea de inainte de 20, seau 40 de ani in intraga metropoli'a. O doveda de ajuns acest'a, ca betranii au lucrat bine si chiar cu multa intieleptiune, urmand sistem'a muncitoriulu din poveste.

N'avem decat se-ii urmam.

Fondulu religionariu gr. or. alu Bucovinei,
substratulu, formarea, desvoltarea, administrarea
si starea lui de facia.

Introducere.

Monumentu pentru eternitate, monumentu nesupusu stricaciunii si perirei, sunt faptele mari facute intru luminarea si fericirea omenimii. Seculi trecu in noianulu eternitatii, era urmările binecuvantate ale activitatii omeniloru rari, pre cari Dumnedieu si i-au alesu de organe ale indurarii si bunatatii sale nemarginite, acele remanu nesterse, ele se manifesteza din generatiune in generatiune. In fati'a unoru figuri de aceste grandiose, omulu se cuprinde de uimire, era spiritulu lui li-se plca intru admirare si pietate.

Unu monumentu de acestu feliu si l'au pusu acei barbati ai provedintiei, carii, unii prin marinimea si generositatea loru, altii prin inalt'a loru intielepciune si iubire de dreptate au asigurat esistinti'a unei bisericeii intregi, dandu-i putinti'a, ca amesuratu menirii sale sublime, se lucre pentru fericirea timpurala si eterna a omului. Biserica aceea

este biseric'a noastră gr. or. din Bucovin'a éra monumentulu celu neperitoriu este maretiulu fondu religionariu alu acestei biserici.

Despre acestu fondu, din care se sustiene nu numai biseric'a noastră cu tóte asiediamintele ei, ci care au avutu si are directu si indirectu o inriurintia fórte mare asupr'a prosperării materiale si spirituale a tierii întregi, amu crediutu de a dá pe temeiulu dateloru, cari mi-sunt de indemâna, o scurta schitiare istorica si anume despre substratulu, formarea, desvoltarea, administrarea si starea lui de fatia, éra acést'a, pentru cà pe lângã tóta insemnatatea acestui fondu, chiar si la ai nostri aici in tiara despre acestu fondu se intimpina adese idei cu totulu ratecite.¹⁾ Scrierea acésta inse este departe de a fi deplinã, cà-ci pentru o istoria cât de cât completã a fondului religionaru, nu ajungu isvórele, cari mi-au fostu mie accesibile. Ele trebue încã cercate atât in archivele guverneloru din Cernăuti si Leov, cât si in ale ministerieloru din Vien'a. Dara de si consciut de defectuositatea acestei lucrări, totu-si nu mi-am pututu càlca pre sufletu, de a nu o publicã cà-ci macaru putienulu, cât l'am pututu aflã, se nu se pérda, s'au se remâna necunoscuta, ca multe altele din trecutul nostru. Daca nu alt'a, apoi celu putienu se cunóscemu mai bine pre binefacetorii, càror'a avemu se li multiemimu aceea, ce suntemu astãdi, si încât se póte se-i imitamú si se lucrãmu in spiritulu intentiuniloru, de cari au fostu condusi ei. Din temeiurile aceste se fiu escusatu, daca póte voi atinge câte ceva, ce nu s'ar tiené tocmã strinsu de obiectu.

Scris'au pana acum in materi'a acést'a mai ântaiu fostulu profesoru de limb'a si literatur'a româna dela gimnasiulu de aici, fericitul Aron Pumnul in cartea s'a: Privire rapede preste dóue sute siesedieci si siepte din proprietãtile asia numite mosiile manastiresci etc. Cernăuti 1865. In scrierea acést'a dà elu o descriere scurtã istoricã a

¹⁾ Pumnulu in precuventarea la scrierea s'a: Privire repede preste dóue sute siesedieci si siepte din proprietãtile asia numite mosiile manastiresci, Cernăuti 1865 între altele dice: Éta dara, cà tóta viétia noastră religiósã, morala, spirituala, nationala, sciintiala se sustiene din acele proprietãti, cà tóta desvoltarea si cultivarea noastră religiósã, nationala, spirituala, sociala, se ajuta si se inaintéza numai prin Fondulu Religionariu formatu din proprietãtile insemnate in astã carticica: deci cine aru poté fi cu inima atât de impetrata si atât de nepasatoriu pentru fiint'a s'a si pentru desvoltarea si nobilitarea acelei'a, care se nu doréscã fierbinte din adênculu sufletului seu, ca se cunósca mai do aprópe acestu isvoru nesecaveru alu fericirii sale, acestu sustiitoriu si inaintatoriu alu vietii sale religióse, morale, nationale, alu fericirii sale celei adeverate, ba chiar alu esistintiei sale? ca asiã, cunoscêndu-lu, se-lu scie si aperã de intimplãri neprevédute, stricãcióse, se scie alu si inmultu, si folosi dupa cuviintia pururea.

celoru 24 de manastiri câte au existatu aici in tiara arata proprietãtile loru din cari s'au formatu fondulu religionariu, apoi starea acestui fondu (1864,) veniturile si spesele lui. Dara acésta scriere a lui suferé de mai multe scãderi, atât in privinti'a unoru cetitói, pre cari îi confundã cu altii, cât si a mai multoru localitãti, pre cari le asiédia afarã de Bucovin'a, s'au sustiene cà nu s'ar mai fi aflãndu in posesiunea fondului religionariu. Erorile áceste ale lui se esplicã pe de o parte din imprejurarea, cà la compunerea scrierii, dupa cum se vede, afara de catalogulu mosieloru cu simpla ațetare a fundatoriului s'au a daruitorului si a anului daruirii, n'au consultatu estrasele tabulare; de alta parte, pentru cà i-au lipsitu cunoscintie mai speciale locale. Erori de áceste se voru atinge la locul seu.

Pe lângã actele consistoriului arhiepiscopalu si estrasele tabularie m'am folositu si de publicatiunile Domnului Franz Adolf Wickenhauser, unu barbatu atât de cunoscutu si meritatu in cercarea trecutului nostru. Scrieri, cari óre când voru fi de multu pretiu pentru acel'a, care va scrie istori'a bisericii nóstre.²⁾

Amu mai folositu si alte scrieri, cari se vor atetã in decursulu lucrului. In interesulu perspicuitãtii amu împãrtitu intréga materia in patru parti, dintre cari cuprinde antaia: Substratulu fondului religionariu gr. or. alu Bucovinei, a dóua: Formarea fondului religionariu gr. or. alu Bucovinei; a trei'a: Desvoltarea si administrarea fondului religionarusi a patra: Starea de fatia a fondului religionariu.

Partea antaia.

Substratulu fondului religionariu gr. or. alu Bucovinei.

CAP I.

Proprietãtile manastiresci din Bucovin'a pe timpulu încorporãrii ei la staturile Austriei.

§. 1.

Manastirile Bucovinei pe timpulu încorporãrii.

O avere comuna bisericésca, din carea se se acopera trebuintiele cultului in genere, in tiar'a acést'a pe timpulu alipirii ei catra imperiulu

²⁾ Domnulu Franz Adolf Wickenhauser au publicatu: Die Urkunden des Klosters Moldoviza, Wien 1862. — Bochetin und Geschichte der Stadt Cernăuz und ihrer Umgegend. 1 Heft. Wien 1874 — Geschichte und Urkunden des Klosters Solka. Czernowitz, 1877. — Geschichte der Klöster Homor, Sect. Onufri, Horodnik und Petraz. Czernowitz 1881. — Die deutschen Siedelungen in der Bukowina. 1 Bändchen, Czernowitz 1885. — Geschichte der Klöster Woronetz und Putna. 1 Bändchen. Czernowitz 1886. — Geschichte der Klöster Woronetz und Putna. 1 Bändchen 2 Hefte. Czernowitz 1888.

Austriei nu se află, precum nu se află nici în întregu principatulul Moldovei. Fie-care biserică de parohie se susține cu cele de trebuință de către parohul ei, ca care după dreptul se consideră întemeietorul ei și după timpuri acela, ce devenea proprietarul alu mosiei pe care sta biserică. Averi aveau pe atunci numai episcopii și manastirile, erau aceste averi, și anume cele productive constau din mosii și fundul lor instructiv, cu cari le înzestrasera atât fericii lor fondatori, cât în decursul timpurilor și alți adaugatori și binefacători pioși. În timpurile vechi adică, manastirile la noi erau nu numai institute de pietate și religiozitate și ca atare modele de moralitate și vietuire creștină, ci și institute de binefaceri, unde își caută și își află sericii și asupritii ajutoriu și mângăiere, institute, în cari se adapostia și putinele lumini de pe atunci și cu înrurinti a lor binefacerea ferira pre Romani de totală selbatacire și întunecare, institute în urma cari în timpuri grele, atât la tulburările din lăuntru, cât și la cutropirile din afara țării dicându nentrupte, erau locu de scapare pentru cei slabi și neputincioși. Multele și generoșele dăruiuri li s'au facutu deci, pentru că în timpurile acele ele erau unicele asiediaminte, cari lucrau pentru binele sufletesc și trupesc alu Românilor. La incorporarea Bucovinei urmata pe temeiul Convenției din 5 Maiu 1775 și alu Tratatului de cesiune din 25 Fauru 1777 încheiatu între imperiul Austriei și Părta otomana, se aflau în partea acestă de țară Episcopii a Radautiului, 10 manastiri, și 13 schituri, adică:

1. Manastirea Putna,	12. Schitulu Ostra s'au Barbescii,
2. Schitulu St. Onufreiu s'au Manastior'a,	13. " Luca,
3. Manastirea Suceviti'a,	14. " Babinu,
4. " Dragomirna,	15. " Coribniti'a,
5. " Sant-Ilie,	16. " Vijniti'a,
6. " Petreutiulu (pe Suceva,)	17. " Crisatecu,
7. " Iliescii,	18. " Berejniti'a,
8. " Voronetiulu,	19. " Broscutiulu,
9. " Solca,	20. " Zamostiea,
10. " Homorulu,	21. " Horecea,
11. " Moldoviti'a,	22. " Voloca (pe Ceremusi și)
	23. " Jadova.

Dintre aceste, două adică: manastirea Petreutiulu, și schitulu Voloca erau pentru calugăritie.³⁾

³⁾ Pumnulu, în Privire rapede preste mosiile manastiresci pag. 130. sustiene că și schitulu Vijniti'a ar fi fost schitu de calugăritie, dară protocolulu comisunii de delimitare sau în altu documentu ore-care neci cu un cuventu nu se dice, că acolo ar fi fost calugăritie ci din contra înaintea comisunii se infatisieza unu ieromonachu că egumenu alu acestui schitu (vedi § 19.) Elu mai afla pag. (119—121) cumcă și în Mamaesci ar fi fost o manastire de calugăritie. Dară în Mamaesci ori și ce manastire n'au esistatu neci o data,

În urma este de amintitu și fostă manastire Schitululu mare (Schitulu Maniava,) care de și situata în tinutul Stanislaului în Galiti'a, totusi sta în referința către manastirea Suceviti'a, era după incorporarea Bucovinei la Austri'a, se supuse ierarhiei de aici și avea și proprietăți în țară, cari mai târziu rescumperându-se, s'au alaturatu la fondulu religionarulu alu Bucovinei.

§. 2.

Episcopii a Radautiului.

Episcopii a Radautiului este fundata în anul 1402,⁴⁾ de Alexandru celu Bunu, principele Moldovei. Eparchii a episcopiei acesti'a se cuprindea din o parte a ținutulu Sucevei, din ținutul Dorohoiului, alu Hotinului și alu Cernautiului.⁵⁾ În ierarhie avea episcopulu Radautiului rangulu alu treilea, adică, după mitropolitulu urmă episcopulu de Roman, era după acestă, episcopulu de Radautiu.⁶⁾ În loculu episcopiei se afla mai înainte în Radautiu o manastire, după cum se arata din epitafulu Mariei, nepotei principelui Laticu, alu cărei mormentu stă și adî în vechi'a biserica a episcopiei. După acestu epitafiu, numit'a princesa daruesce pe la finitul seculu XIV. Manastirei Radautiului mosiea Cotimanulu.⁷⁾

ci numai unu schitisoru alu calugărilor din schitulu mare din Galiti'a. Siematismulu diecesanu (1888 pag. 109) tine, cumcă, unu schitu de calugăritie ar fi fost în Revn'a. Dară și acestă parere că și cealaltă n'are neci unu temeiu (vedi §. 27.)

⁴⁾ Siematismulu archidiecesanu 1888 pag. 3.

⁵⁾ Grig. Urechia în Cron. Rom. ed. de M. Cogalniceanu Tom. I. Bucuresci 1872 pag. 137: Mai facut'au și alu treilea episcopu, la manastirea Radautiu și eparchie i-au datu ținuturile din partea de sus, despre țară Lesiăca. — Melchisedec, Chronică Romanulu, partea I. Bucuresci 1874. pag. 42: Logofetulu Stefanu, reproducendu cuvintele lui Urechie despre organizarea ierarhiei bisericesci sub. Alexandru, adăoge și alte notiuni interesante. . . . Dat'au eparchie și episcopiei dela Radautiu o parte din ținuturi din partea țării de sus, o parte din Suceva Dorohoiulu, Chotinulu, Cernautii.

⁶⁾ Melchisedec, Chronică a Husiloru și a episcopiei cu asemene numire, Bucuresci 1869. pag. 100: Episcopulu de Husi în ordinea ierarhica a Episcopiloru ocupă locul după Episcopulu de Radautiu, fiindu că Episcopii a de Husi, ca cea infintata mai în urma, se socotia inferiăra celoru lalte, și eră mai seraca între colegele sale. Loculu celu dantain după mitropolitulu la parade-i-lu ocupă Episcopulu de Roman, apoi alu Radautiloru și în fine alu Husiloru. La serbătorile cele mari când se aflau toti Episcopii în capitala, precum la nascerea Domnului, la Botezu, etc. și veni'a Domnulu la biserica, mitropolitulu și cu episcopulu de Roman stă în laturea dreapta, era, episcopii de Radauti și de Husi în laturea stînga. La casuri de vacantie la vre-o episcopie, obicinuitu se paza acestă regula: episcopulu de Husi, trecea la Radauti, acestă la Roman, era Romanulu la mitropolie. . .

⁷⁾ Vedi în privința acestă mai pe largu, Episc. Melchisedec. O visita la cate-va manastiri și Bisericii antice din Bucovin'a. Bucuresci Tipografi'a Acad. rom. 1883 pag. 295.

Dupa alipirea Bucovinei catra Austri'a, episcopi'a Radautiului se margini la cam jumetate din tienutulu Sucevei si la tienutulu Cernautiului. Jumetate din tienutulu Dorohoiului se alaturara la metropoli'a Moldovei si a Sucevei cu resiedinti'a in Iasi. Cât despre tienutulu Hotinului, acesta s'au tienutu de episcopi'a Radautiului, pana ce partea aceea a Moldovei in anulu 1713 fû ocupata de Turci si prefacuta in Raiiah. Ca atare au inceputu a forma o eparhie deosabita, avend când episcopulu seu propriu, când conducendu-se de mitropolitulu Proilaviei, adeca alu Brâilei,⁸⁾ care cetate din tiara Romanésca dimpreuna cu tienutulu seu deasemenea devenise raiiah turcésca si esise de sub mitropoli'a din Bucuresci. La anulu 1771 fiindu Turcii alungati de Rusi, Hotinulu se alatura éراسi la episcopi'a Radautiului. Alaturarea acést'a inse nu au duratu multu, càci incheiandu-se la 1774 pacea, Hotinulu càdiu éراسi sub nemijlocit'a stapanire a Turcului si asia puseciunea lui besericésca deveni éراسi ca mai nainte.⁹⁾ Dara inca o data episcopia Radautiului mai capeta sub jurisdictiunea s'a raiaoa s'au tienutul Hotinului, adeca cele do'ue protopopiate ce se aflau acolo, alu Hotinului (cu 57 de sate si 3014 familii) si alu Prutului (cu 49 de sate si 2814 familii).¹⁰⁾ Acést'a se intîmplà la anii 1788—91, când ostile imperatesci au fost ocupatu tienutulu acela. Dupa incheierea pàcii esindu trupele austriace din acelu tienutu, s'a deslipitu si Hotinulu de episcopi'a Radautiului pentru totdeun'a. Prin Prea inalt'a Resolutiune din 12. Decemvre 1781, scaunulu episcopiei fû stranutatu dela Radautiu la Cernautiu, éراسi prin Preainalt'a Resolutiune din 23. Ianuaru 1873,

⁸⁾ Melchisedec, chronic'a Husilor pag. 148: Pana la anulu 1713, cetatea Hotinului si tienutul cu asemene numire, in privirea administratiunii bisericesci, făcea parte din eparchi'a Radautiloru. Dar atunci cetatea Hotinului cu tienutulu seu luandu-se de Turci, s'au ocupat de garnison'a lor si s'au prefacutu in pasialicu. Hotinulu cu olatulu seu, in urmarea acestui evenimentu a formatu o deosebita eparchi'a, administrata uneori de unu deosebitu episcopu, alte-ori de mitropolitulu Proilav, carele avea in administrati'a s'a tôte bisericile din cuprinsulu cetatiloru ocupate de Turci, pe Dunare si in Basarabi'a.

⁹⁾ Tot acolo: Pe la anulu 1770 acést'a Eparchia (Hotinulu) se administrà de mitropolitulu Proilav (alu Brâilei) Daniilu. Dar in 1771 murindu Daniilu, si Principatele fiindu ocupate de ostile rusesci, mitropolitulu Gavriilu in intelegere cu grafulu Rumaintiov, desfiintandu eparchi'a Proilaviei, a reincorporatu eparchi'a Hotinului la vechi'a ei tulpina — eparchi'a Radautiloru, — ce se administrà atunci de episcopulu Dositeiu Cheresculu. — Dupa incheierea pàcii intre Rusi'a si Turci'a la 1774, retragendu-se ostile rusesci din Principate, tôte cetàtile romane au fost din nou ocupate de Turci, priu urmare Hotinulu éراسi devenitu eparchia deosebita, cá si mai nainte de resbelu.

¹⁰⁾ Din timpurile acele se afla in actele consistoriului o cercetare disciplinara facuta in contr'a celor doi protopopi de acolo Lazar Asachevici si Artemi Lemeni pentru mai multe nelegalitati si asupriri comise de dinsi.

Episcopi'a acést'a se redicà la rangulu de Archiepiscopie si Mitropolie a Bucovinei si a Dalmatiei.

De presentuatedral'a episcopésca din Radautiu se folosese cà biserica parochiala. Ea este un'a din bisericile cele mai vechi ale Bucovinei, ceea ce o demustra atât stilulu in care e didita, cât si mormintele Domniloru celor mai vechi ai Moldovei, ce se afla in launtrulu ei. In launtrulu bisericii zaca adeca osemintele voevodiloru: Bogdanu cel betranu, Laticu, Romanu, Stefanu cel betranu si Bogdanu fratele lui Alexandru celu bunu.¹¹⁾

§. 3.

Mosile episcopiei Radautiului.

Comisiunea aulica imperatésca de delimitare, compusa din Ioannu Calmutchi capitanu si Alexandru Ilschi cá ómeni din tiara si din colonelulu imperatescu Metgher, capitanulu (Rittmeister) Pitzelli, locoten. auditor Harsani si scriitoriulu de tribunalu Erggelet, carei'a din partea administraciunii tieiei mai éراسi adausu cá translatoru juratu pentru limb'a romana Petru Aron (de Bistr'a) originariu din Transilvani'a,¹²⁾ la ordinulu administraciunii tieiei sosi in 4 Decemvre 1781 in Sucév'a. Aice in 10 alu aceleasi luni i-si incepu activitatea, mai antaiu cu proprietàtile manastiresci, éراسi dupa acést'a si cu ale mazililoru. Pentru cà inse mai tôte documentele privitoare la proprietàti erau scrise in limb'a slavica, pentru intelegerea lor au mai fost chiamatu cá membru in comisiune si mazilulu Simeon Teutul. Aretandu-se inse, cumcà acesta nu tocma scieà limb'a slavica (cum se diceà atunci ilirica) si avend elu afara de aceea de a caletori pentru nesce judecàti la Iasi, au fost chiamatu in loculu lui locotentulu regimentulu alu doilea de garnisona Zopeisky, carele mai inainte servise cá sindicu (procuratoriu) la regimentul garantierescu iliricu.¹³⁾ Comisiunea acést'a in 9 Martie 1782 lua la protocolu depunerile in privinti'n proprietàtiloru si venituriloru episcopiei. Inaintea comisiunei inse nu s'a infatisiatu episcopulu de pe atunci Dositeiu Herescul insu-si, ci elu tràmise in loculu seu

¹¹⁾ Vdi despre aceste pe largu: Ep. Melchisedec visita la cãtev'a manastiri si Biserici antice din Bucovin'a Bucur. 1883 pag. 288—295.

¹²⁾ Acest'a mai tardiu fu stranutat la Leov ca translatoru pe langa comitetulu staturiloru galitiene, carele judecà si determina si in afacerile de nobilitate ale Bucovinei.

¹³⁾ Der zur Commission vorberuffene Simeon Toutul ist zwar erschienen, nachdem er aber der Illyrischen Sprache nicht allerdings kundig, beinebens auch in Prozessangelegenheiten nach Iassi abgehen musste; So hat man die Landes-Administration um die Anherbeordnung des beim 2-ten Garnisons Regiment befindlichen, vormalis beim Illirischen Grenzregiment als Syndicus gestandenen und der Illirische Sprache kundigen Leutnant Zopeisky angegangen. (Protok. von 15 Deczemb. 1781).

pre vechiulu Inochentie ieromonachulu, pentru că acesta se deie respunsu la tote, de câte va fi întrebatu. Tot odata i-dedă episcopulu si o scrisóre subscrisa de sine, in care insu-si arata averea si veniturile episcopiei. Din caus'a acésta dupa dorinti'a esprimata de insusi episcopulu, comisiunea pre Inochentie nu-lu jura, ceea-ce de altminte se faceá cu toti, carii se infatisiau spre a da sama pentru o proprietate a s'a. Ieromonachulu Inochentie întrebatu fiindu, de cine este fundata episcopi'a Radautiului, nu sciu se respunda nimicu, éra la întrebarea, că ce feliu de mosii posiede episcopi'a in Cordon, precum numai pe atunci partea acést'a de tiara disa mai tardiu Bucovin'a, elu respunse, cumcà in Cordon episcopi'a are urmatórele mosii: Radautiulu, Cotimanulu, Lasitive'a (numita si Sadov'a), S'uchoverch'a, Clivodinu, Davidescii, Chlivescii si Havrilescii, in Sucév'a unu beciu naruitu, éra in Cernauti unu locu de casa; preste Cordon (adeca in Moldov'a, sub care este de a se întielege si Basarabi'a de astadi) satele Havern'a, Noau'a Sulitia si j'umetate din Balilesci. Urice de donatiune nu s'au pututu produce, din cauza că nu se mai aflau, dara s'au supusu comisiunei dóue de întãrire. Unulu dela Stefanu celu mare din anulu 7011/1503, care dupa cum observéza comisiunea era fórte ruptu si i-i lipsia sigilulu si din caus'a acést'a nici nu l'au alaturatu protocolulu, éra alu doile dela Stefanu Voda celu tineru fiulu lui Bogdanu Voda Chiorulu, din 6 Octomvre 7028/1519.¹⁴⁾ In uriculu dela Stefanu celu tineru (adausu la protocolu sub

¹⁴⁾ Uricele aceste dóue precum si tóte câte se tienu de manastiri, nu se afla in originalu la tabul'a tierii, ci numai in traducere nemtiésca. Originalele se fia la directiunea c. r. a mosiiloru fondului gr. or. de aici. Aru fi fórte consultu de a decopiá si celu putienu cele mai vechi si mai interesante de a le si publica, daca nu din altu temeiu, apoi celu putienu din interesu istoricu. Afara de aceea in traducerile aceste, cari dupa cum se vede au fost dictate scriitorului neamtiu, numele proprii sunt scrise mai tóte falsu. Asia de es. Iftochi'a in loc de Eudochi'a Butn'a in locu de Putn'a, Brud in loc de Prutu, Dernauc'a in loc de Tarnauc'a Krecii in locu de Grecii s. a. dupa cum adeca Nemtii firesi schimbã constantu sunetulu d cu t, g cu c, b cu p si intorsu. Chiar unu neromanu precum este D. Wickenhauser observéza in privinti'a acésta in Geschichte der Klöster Homor, Sct. Onufri, Horodnik und Petroutz, Czernowitz 1887. Anmerkungen pag. 233..... die übrigen in der Sammlung (adeca in cartea s'a) arabisch bezifferten Urkunden sind aus der Metzgerischen Abgrenzung, deren zerworfene Sätze, teilweis unrichtige Übersetzung und unklare Sprache wenigstens verständlich und lesbar hergestellt und sonach auch die endlosen Wiederholungen weggelassen werden mussten.... wichtige oder zweifelhafte Stellen sind jedoch genau, also auch mit ihren Fehlern hier anmerkungsweise beigegeben, und ebenso die Eigennamen, die oft selbst in einer und derselben Urkunde verschieden geschrieben vorkommen; nach hrer Urlautung beibehalten worden.

Nr. 241) se confirméza dreptulu de proprietate alu episcopiei asupra sateloru Radautiu si Cotimanulu-mare, de impreuna cu nóuele colonii formate de curendu pe teritoriulu si in apropiarea cestui din urma, adeca a Cotimanului. Ca atari colonii se numescu: Havrilescii, Davidescii, Saticof(?) Clivoden, Blutn'a, S'uchoverch, Ciaplincea si Valiev'a. Se adauge anca si satulu Rohozn'a si o stupina (prisaca) pe teritoriulu Cernautiului, unde mai nainte starostele Grumeaza si tinea albinele sale, si despre cari dice Stefanu, că le-au daruitu elu insu-si episcopiei pentru sufletulu seu si alu maicii sale Stan'a.¹⁵⁾

Ieromonachulu Inochentie spune comisiunii, cumcà dintre mosiile specificate in acestu uricu, in timpulu seu Ciaplincea, Blutn'a (scrisa si Plutn'a) si Rohozna nu se mai afla in stapenirea episcopiei.

Beciulu din Sucév'a au fost cumperatu de episcopulu Dositeiu cu 110 fl. dela uu Solomonu staroste alu Jidoviloru din Sucev'a, éra loculu de casa in Cernautiu, carele se hotaria cu loculu pe care stã biseric'a s. Parascheve, deasemene érá cumperatu de episcopulu Heresculu in 1768 cu 200 de lei nemtiesci dela preutul Simeonu nepotu alu preutulu Ioan Lungulu.

Dupre „Candel'a.“

(Va urmá)

¹⁵⁾ Fericitulu Pomnulu in „Privire rapede“ la pag. 81 face in privinti'a datului uricului acestui'a urmatórea observare: In estrasulu din protocolulu imperatescu si in Calindariulu bucovineanu stã anulu dãruirii 1520; insa acést'a nu póte fi adevérata, fiindcã pe atunci n'a fost neci unu Alexandru, Voda domnitoriu, ci a fost Stefanu alu VI. Voda, fiulu lui Bogdanu III. Voda Ponivosulu; deci dara trebuie se fia anul 1420, căci pe atunci a domnit Alexandru adeca dela 1401—1433. — Pomnulu purcede aice dela presupunerea falsa, cumcã Alexandru cel bun este daruitoriu mosiiloru si că documentulu cu dat'a din întrebare este documentulu de donatiune. Dara dupa cum s'au vedintu mai sus, mosiile episcopiei nu sunt date de Alexandru, ci mai nainte de prince'sa Mari'a, éra documentulu nu e de donatiune ci de confirmare si datu de Stefanu Voda prin urmare si datulu e esactu. Este si aceea de observatu, că anulu dela Christosu alu documentulu dupa cum l'au pusu traductoriulu, adeca 7028/1520 nu e nimeritu. Datulu uricului este adeca 6 Octomvre anul 7028 dela facerea lumii. Anii acesti'a inse se numerau tot dela 1 Septemvre. Pe când asiadara incepuse abia cu 1 Septemvre anulu dela facerea lumii 7028, anul 1519 dela Christosu anca nu érá incheiatu, căci acesti ani se numera dela 1 Ianuariu, cu care abia incepe anulu 1520. Al 6 Octomvre alu anului 7028 dela facerea lumii, este deci alu 6 Octomvre 1519 dela nascerea mantuitoriuului. Aceste erori se afla si in Siematismulu archidiececanu, se vede că pe temeiu argumentãrilor lui Pomnulu. Ce feliu de danie este cea din 6 Iuliu 1413, care Siematismulu archidiececanu o atribue lui Alexandru celu bunu, n'am pututu afla.

D i v e r s e.

* **Ovatiune.** Cetim in „Telegrafulu Romanu,“ ca Romanii din Sibiu fara diferintia de confessiune si colóre politica a luat hotarirea, cá se substérna Escelentiei Sale, Inaltu Pré Santitului Domnu Archiepiscopu si Metropolitu o adresa de aderintia pentru epistol'a, adresata presiedintelui reuniunei magiare de cultura, din Ardealu, publicata si de noi in nrulu trecut, si se-i faca unu conductu de tortie. Politi'a din Sibiu — nu se scie din ce motive — a interdisu tienerea conductului proiectatu; dar fruntasii poporului din comunele invecinate de Sibiu intielegendu despre hotarirea luata de inteliginti'a de aici, s'a presentatu intr'unu numeru considerabilu si ei pentru de a-si manifestá aderenti'a si stima fati'a de archiereulu, loru, dar neputându-se tienea conductulu proiectatu, s'a marginitu tóta afaserea la o cina comuna in pavilonulu ospatariei „Hermannsgarten“ unde s'a presentatu unu numeru frumosu dintre cei mai de frunte membrii ai inteligintiei nóstre, unu numeru considerabtlu de preoti si invetiatori din juru si — putemu sustiné — bine preste 100 de tierani din comunele Boiti'a, Sadu, Resinari, Poplaca, Gurariu, Oena, Gusteriti'a etc.

De sine se intielege, ca sub buna impresiune a incidentului de convenire nu a lipsitu nici toastele, cari in parte preponderonta s'a tinutu in onórea Escel. Sale. O impresiune deosebitu placuta a facutu toastulu fruntasiiului nostru economu Ioanu Clója din Boiti'a, care in cuvinte precise si bine alese, logicu si cu multu spiritu a declarat in numele poporului, cá cele scrise de Inaltpré sánti'a S'a cátra presiedintele Kulturegyletului poporulu le considera de ale sale; a intonatu apoi aderinti'a poporului catra inteligintia, naturalii sei conducatori, asigurându atát pre Inaltprésanti'a s'a cât si pe inteligintia, cá poporulu urmaresce cu viu interesu faptele loru, si intre ori ce impregiurári potu conta pe sprijinulu si aderenti'a poporului. Toastulu a fostu intimpinatu cu cele mai vii aprobári din tóte partile. Acésta convenire fórte an imata a duratu pana tardiu nóptea in cea mai esemplara ordine, dând poporulu nostru si cu acésta ocaziune unu esemplu eclatantu, cá e unu elementu de ordine.

* **Actu de pietate.** Reposatulu intru aducere aminte, poporeanulu Gligoru Popoviciu din Sieitinu a testatu pre seam'a santei biserici si a scólei nóstre din Sieitinu unu patrariu de sessiune de pamentu in pretiu cam de 1500—1800 fl. v. a. care pamentu dupa pertractarea remasului a si intratu in proprietatea si folosinti'a faptica a numitei comune bisericesci. Venerabilulu consistoriu eparchialu din Aradu cá senatu strensu bisericescu, luandu actu de acésta dania facuta pre altariulu Domnului, — precumu aflám, a dispusu, cá numele reposatului donatoriu se-se induca in diptichulu binefacetiloru santei biserici din Sieitinu, si se se pomenésca in santele rogatiuni in Dumineci si in serbatori; si in trei ani consecutivi in Duminec'a, carea va urmá dupa diu'a mortii reposatului sé-se tienea parastasu pentru odichna reposatului in Domnulu prin preotii nostrii din Sieitinu; ér la finea parastasului se-se tienea prin unulu din preoti o

cuventare, in carea se-se vorbésca despre insemnatatea acestei frumóse fapte seversite de fericitulu intru aducere aminte Gligoru Popoviciu.

* **Himenu.** Dlu Dr. Demetriu Barbu, a incredintiat pre domnisiór'a Valeri'a fiic'a dlui Isai'a Monti'a, notariu comunalu in Cuvinu.

Felicitárilu nóstre!

† **Ludovicu I. Regele Portugaliéi.** Din biografi'a reposatului rege alu Portugaliéi si Algarbiei (Algariei, o provincia in sudulu Portugaliéi) Ludovicu I insemnâmu urmatórele: Ludovicu I (Don Luis Filippe) s'a nascutu la 31 Octomvre 1838 in Lissabona. La 11 Noemvre 1861, murindu fratele seu mai mare, regele Pedro V, elu ii urma pe tronu si la 22 Decemvre depuse juramentulu pe constitutiune. La 1869 Spaniolii, dorindu ca se mijlocésca o impreunare a Spaniei cu Portugali'a, ilu imbiara pe Ludovicu I cu corón'a Spaniei, dar acesta n'a vrutu s'o primésca. Sub Ludovicu I s'a stersu in Portugali'a pedépsa cu mórte si s'au regulatu afacerile colonistiloru portugezi in porturile vestice ale Africeii. La 6 Octomvre 1862 regele Ludovicu s'a casetoritu cu princessa Maria Pia, fiic'a a 2-a a regelui italianu Victoru Emanuelu. Din acésta casetoria se nâscu in 1863 actualulu mostenitoru de tronu, printiulu de Braganza, Don Carlos Fernando, si in 1865 printiulu de Oporto, Don Alfonso. Ludovicu I a fostu unu aprigu-sprijinitoru alu sciintieloru, arteloru si mai virtosu alu literaturéi. Elu a tradusu in limb'a portugeza operile lui Shakespeare. Ludovicu I a muritu in 19 Octomvre n. c. la 11 óre a. m. in etate de 51 ani. Despre ultimele momente ale vietii lui se telegraféza urmatórele: La 9 óre a. m. sub capulu regelui se asiediara perini pentru ai usiurá respiratiunea. La 11 óre se arborá pe citadela stindardulu de doliu pe jumatate desfasiuratu, ér bubuitulu tunurilor dela citadela anuntiá, ca regele trage de mórte. Dela mediulu noptii incependu regin'a stetú nencetatu la patulu bolnavului, tienendu-i mâna in mânilu sale. Ministrii, nuntii, functionarii si intréga curte se aduná in jurulu patului regelui. Dupa-ce regele inchise ochii, toti cei de fatia in adenea tacere se dusera la capela dela citadela, unde luara parte la serviciulu divin, anume oficiatu pentru regele. La 1 óra nóue bubuituri de tunu se audira, dupa care incepú se se traga clopotele, se arborara stéguri de doliu si se inchisera tóte pruváliile. Cu acést'a se incepú doliulu generalu.

* **Consistoriulu metropolitanu.** Scirile din Budapest'a anuntia, cá administratorulu patriarchiei Carlovitiu a convocatu consistoriulu metropolitanu pe 11/23 Noemvre, când se va deliberá si diua pentru intrunirea congresului spre a se alege patriarachu.

* **Fóia diecesana.** Numerulu celu mai próspetu alu „Fóiei diecesane“ din Caransebesiu ne surprinde cu scirea, cá redactorulu seu Dlu Ioanu Bartolomeiu, carele cu multu zelu si cunoscintia de cauza a sciutu conduce organulu eparehiei, s'a retrasu dela ridigiarea fóiei. Dlu Ioanu Bartolomeiu prin cuvinte calduróse 'si i'a adio dela cetitorii fóiei. Noi inregistram regretu acésta

scire si nu ne indoimiu, că urmasiulu dlui Bartolomeiu va fi tot asia de demnu in conducerea fôiei, precum a fostu dânsulu.

* *Pastrarea merelor* in stare prôspeta timpu mai indelungatu, fara de a-si perde aroma, se pôte face in modulu urmatoriu: Se ia nesipu fôrte finu si curatu acela se inferbenta pe placi (table) de tinichea s'au si de metalu, dar nasipulu se nu fie prea indesatu dupa aceea punendu-se pe unu locu uscatu si aerosu, se lasa se se recoréscă bine. In acest nesipu se asiéda merele cele mai sanetóse si nelovite ori nevetamate, asa ca se nu ajunga unulu la altulu. Vasulu, in care se asiéda apoi merele se fie cât se pôte de bunu, spre a nu petrunde aerulu in elu. Se pune unu rendu de mere, nesipu si éراسi mere si umplendu-se, se inchide bine cu unu fundu.

* „*Viéti'a lui Marcu Tului Cicero*“ cu deosebita privire la corespondinti'a s'a epistolara, de Ioanu Valeriu Barcianu, a aparut in forma de brosiura si se pôte procurá d'adrepul de la autoriulu in Timisiór'a séu de la redactiunea Luminatoriului. Acestu studiu curatu literariu ofere, pentru bacatelulu de patrudieci si cinci cruceri, lectura pré atragatória si instructiva infaciosindu elu cu tóta claritatea si vivacitatea icóne din periodulu cel mai maretiu, mai giganticu din istori'a strabuniloru nostri, si anume din viéti'a marelui consulu si neintrecutului oratoru, domnu alu forului romanu, M. T. Cicero.

Studiulu se mai distinge prin o limba romana curgatória, curata si prin unu stilu ce se nisuesce a se apropiá de celu ciceronianu. Cutezamu deci a recomandá acestu studiu celei mai calduróse spriginiri, mai alesu tinerimei studióse din clasele superióre, si de la diversele facultati, pre cum si tuturor cari vréu sè se misce in viéti'a publica si au trebuintia de cunoscerea si cultivarea caracterului parintelui familiei séu a amicului, a barbatulu de statu, séu a functionariului intre feliuritele impregiurari ale vietii.

B,

Concursé.

Pre parochi'a reposatului preotu S a m u i l u I s t f a n e s c u din Secusigiu, cá de clas'a prima, se escrie concurs, cu terminulu de 30 zile dela prim'a publicare in fôia „Biserica si Scóla.“

Recurentii, cari au depus examenulu de maturitate, trebue se subscérna recursele sale, adresandu-se la Comitetul parochial din Secusigi., Reverendisimului domn Meletiu Dreghiciu din Timisiór'a si a se presentá in vre-o Domineca séu serbatore spre aretarea desteritatii sale in cele bisericésci si cantari.

Timisiór'a la 10 oct. v. 1889.

Comitetul parochial

Cu scirea si invoírea mea: MELETIU DREGHICIU, m. p. protopresviteru.

—□—

Prin denumirea domnului Moise Bocsianu de protopopu la Aradu, parochi'a densului avuta in Curticiu (cottulu Aradului, Protopresviteratulu Chisineului) devenindu vacanta, pentru indeplinirea acelei'a, conform ordinatiunii Venerabilului Consistoriu eparchialu de dtto 20 Septemvrie 1889 Nr. 3727. prin acést'a se deschide concursu cu terminu de 8 Noemvrie st. v. a. c. cand se va tiené si alegerea.

Emolumintele sunt:

1. Un'a sesie de pamentu estravilanu clas'a prima.
2. Birulu, dela aprópe 400 de cási, dela celea cu paméntu cate o vica de grâu si un'a de primaveri, iara dela celi'a fara de pamentu, jumetate din acestu cuantu.
3. Casa parochiala nu este.
4. Resolvirea stoleloru se astépta dela Venerabilulu Consistoriu.

Doritorii de a dobândi acésta parochie, care e de clas'a prima, sunt avisati recursele lor, provédiute cu documintele necesarie pentru asemenea clasa, — pana in 7 Noemvrie st. v. a. c. a li trimite Magnificului Domnu protopopu Petru Chirilescu in Chitigház (Kétegyháza) iar sub durat'a concursului, in vre-o Dumineca séu serbatóre a se presentá in fati'a locului la sf. Biserica pentru de a-si aretá desteritatea in celea rituali.

Din siedinti'a comitetului parochialu din Curticiu tienuta la 30 Septemvrie 1889.

Vasiliiu Mironu, m. p.

pres. com. par.

In contielegere cu mine: PETRU CHIRILESCU, m. p.

—□—

Pentru indeplinirea parochii din Curticiu, (cottulu Aradului, Protopresviteratulu Chisineului) ramasa vacanta prin mórtea parochului Moise Mladinu de acolo, — conform ordinatiunei consistoriale de dtto 16/28 Septemvrie 1889 Nr. 4051. prin acést'a se deschide concursu, cu terminu de 8. Noemvre st. v. a. c. cand se va tienea si alegerea.

Emolumintele sunt:

1. Un'a sessie de paméntu estravilanu de clas'a prima.
2. Birulu dela aprópe 400 de casi, dela celi'a cu pameotu câte o vica de grâu si un'a de primaveri, dela celi'a fara de pamentu, diumetate dintru acestu cuantu.
3. Resolvirea stoleloru se ascépta dela Venerabilulu Consistoriu.
4. Casa parochiala nu este.

Doritorii de a dobândi acést'a parochia, care este de clas'a prima, sunt avisati recursele sale provédiute cu documintele necesarie pentru asemenea clasa, — pâna in 7 Noemvre st. v. a. c. a li trimite Magnificului Domn protopopu Petru Chirilescu in Chitigház (Kétegyháza) iar sub durat'a concursului, in vre-o Dumineca séu serbatóre a se presentá in fati'a locului la Biserica, pentru de a-si aretá desteritatea in celea rituali.

Datu din siedinti'a comit. par. din Curticiu tienuta la 30 Septemvre 1889.

Vasiliiu Miron, m. p.

pres. com. par.

In contielegere cu mine: PETRU CHIRILESCU, m. d. protopresviteru.

—□—